पशुवैद्यकिय

पशुवैद्यकीय क्षेत्र हे पर्यावरणाशी अत्यंत जवळचे आहे. अनेक आजार असे आहेत की, ज्यांचा प्रसार प्राण्यांपासुन अन्य प्राण्यांना तसेच मानवाला देखील होऊ शकतो. उदा. रेबिज, बुसेलोसिस, क्षय टॉक्सोप्लाझ्मोसिस इ. त्याचप्रमाणे साल्मोनेलॉसिस हा आजार प्राण्यांपासून / पक्षापासुन प्रत्यक्षरीत्या किंवा त्यापासुन निर्मित होणा-या अन्नापासुन माणसांस बाधक ठरु शकतो. निसर्गामध्ये अनेकदा प्राणी रोगांची लक्षणे न दर्शविता त्यांना सदर रोगाचा उपसर्ग झालेमुळे रोग पसरविणेस कारणीभुत ठरतात. आजारी , रोगग्रस्त जनावरे व जनावरांचे मृतदेह सभोवतालचे वातावरण (हवा,पाणी इ.) दुषित करण्यास कारणीभुत ठरतात. याचा मानवाचे सार्वजनिक आरोग्यावर त्वरित किंवा कालांतराने विघातक परीणाम होऊ शकतो. त्याचप्रमाणे मानवी आहारास योग्य असे चांगल्या प्रतीचे मांस अन्न म्हणुन उपलब्ध होणे अत्यंत आवश्यक आहे. याबाबींचा विचार करता माणसाचे आरोग्य चांगले राखण्यासाठी पशुंचे आरोग्य देखील चांगले राखणे अत्यंत गरजेचे आहे. त्या दृष्टीने पशुवैद्यकिय विभाग विविध माध्यमातुन आपली भुमिका बजावत आहे.

विभागामार्फत पशु उपचार सेवा व प्राण्यांचे संवर्धनाअंतर्गत करीत असलेल्या कामाची माहीती खालीलप्रमाणे -

१) महानगरपालिकेचा मोठ्या जनावरांचा कत्तलखाना पिंपरी पुलाखाली कार्यान्वित आहे. मानवी आरोग्य आणि पर्यावरणाचे दृष्टीने जनावरांची कत्तल एकाच ठिकाणी, ठरलेल्या वेळी आणि तांत्रिक नियंत्रणाखाली होणे अतिशय महत्वाचे आहे. प्रतिदिनी सरासरी २६ मोठ्या जनावरांची कत्तल केली जाऊन शहरात मानवी आहारास योग्य असे मांस विक्रीसाठी उपलब्ध केले जाते. कत्तलीसाठी आणलेल्या जनावरांची कत्तल पुर्व तपासणी शासनाचे सक्षम अधिका-यांमार्फत (महाराष्ट्र प्राणी संरक्षण कायदा १९७६ अन्वये) केल्यानंतर शासनाच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे जनावरांची कत्तल करण्यास मनपा मार्फत परवानगी देण्यात येते. तांत्रिक तपासणी फी र रु २०/- प्रती जनावर प्रमाणे शुल्क पशुसंवर्धन खात्याकडे जमा केले जाते. तसेच प्रती जनावर र रु २०/- प्रमाणे कत्तल सेवाशुल्क महापालिका कोषागारात जमा केले जाते. कत्तलोत्तर तपासणी मनपा तांत्रिक कर्मचा-यांमार्फत केलेनंतर सदर मांस विक्रीसाठी उपलब्ध होते. जनावरांचे कत्तलीनंतर मांसव्यतिरिक्त निर्माण होणारे कातडे, शिंगे, हाडे संबंधित व्यावसायिक बायो प्रॉडक्ट यांचा व्यवसाय संबंधित व्यवसायिकांव्दारे केला जातो. कत्तलखान्यातुन प्रतिदिनी सरासरी १०,००० लिटर सांडपाणी बाहेर पडते. बाहेर पडणारे सांडपाणी प्रक्रिया शुध्दीकरण करून त्या नंतर भुयारी

गटारास सोडण्यात येते. या करिता कत्तल खाण्याचे ठिकाणी मे. क्राऊन केमिकल्स पुणे या एजन्सी मार्फत (सांडपाणी प्रक्रिया प्रकल्प) दि. ११/१०/२००७ पासुन कार्यान्वित केला तसेच

प्रकल्प तांत्रिक दृष्ट्या चालविण्याचे कामकाज मे. क्राऊन केमिकल्स पुणे यांना देण्यात आले आहे. प्रक्रिया केलेल्या पाण्याचे नमुने महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण महामंडळ, पुणे यांचे द्वारे वेळोवेळी गोळा करुन त्याचे पृथ:करण महामंडळाचे निकषाप्रमाणे असल्याचे अहवाल प्राप्त झाला आहे. प्रतिदिनी सरासरी निर्माण होणारी १.५ टन कत्तलोत्तर घाण प्रकल्पाचे ठिकाणी वेळोवेळी संकलित करुन गांडुळखत प्रकल्पाचे ठिकाणी त्याची विल्हेवाट लावली जाते. या वर्षात झालेल्या कामकाजाचा अहवाल सोबत जोडलेला आहे.

महानगरपालिकेचा अत्याधुनिक कत्तलखाना प्रकल्प उभारणे योग्य जागेच्या निश्चिती अभावी प्रलंबित आहे. महानगरपालिकेचा मोठ्या जनावरांचा कत्तलखाना आणि बीफ विक्री मार्केट पिंपरी पुलाखाली एकाच ठिकाणी असुन मार्केटमधील बीफ विक्री दुकाने बंद आहेत किंवा अन्य कारणासाठी वापरात आहेत. सार्वजनिक आरोग्याचे व पर्यावरणाचे दृष्टीने सध्याचे बीफ विक्रीचे मार्केट व्यवसायाचे दृष्टीने सोईचे आणि योग्य ठिकाणी करण्याचे प्रस्तावित आहे. मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम १९४९ मधील तरतुदीनुसार कत्तलखाना बांधणे, कत्तलखाना करिता जागा उपलब्ध करुन देणे तसेच मांस विक्रीचे मार्केट यांचे नियमन करणे म.न.पास बंधनकारक आहे. प्रकल्प सुरु झालेस लहान तसेच मोठ्या जनावरांचे कत्तलखान्याचा प्रश्न मार्गी लागेल. लहान जनावरांचे मांस विक्रीकरीता मागणी जास्त असल्यामुळे मुख्य बाजारांचे ठिकाणी पुर्वीपासुन कार्यरत असलेल्या लहान जनावरांच्या कत्तलखान्यांचे विस्तारीकरण आणि आधुनिकरण करणे प्रस्तावित केले आहे.

१) पशुउपचार सेवा :-

महापालिकेमार्फत पाळीव प्राण्यांसाठी वैद्यकिय सेवा पुरविण्यात येते. यासाठी मनपाची पिंपरी व प्राधिकरण येथे दोन पशुबाह्य रुग्ण उपचार केंद्रे कार्यरत आहेत. या ठीकाणी पाळीव प्राण्यांवर औषधोपचार, तसेच विविध शस्त्रक्रिया केल्या जातात. त्याचप्रमाणे प्राण्यांना रेबीज व अन्य रोगप्रतिबंधक लसीकरण करण्यात येते. उपचारासाठी येणा-या प्रत्येक केससाठी र रु १०/- याप्रमाणे केसपेपर फी आकारली जाऊन महापालिकेने निश्चित केलेल्या वर्गवारीप्रमाणे औषधपोचार शुल्क आकारण्यात येते. शस्त्रक्रियेकामी येणारा खर्च संबंधित जनावराचे मालकाव्दारे करणेत येतो. तसेच पाळीव श्वानांना रेबीज

प्रतिबंधक लसीकरण करुन श्वान परवाना देण्यात येतो. श्वान परवान्यावर कुत्र्यांचा फोटो लावण्याची पध्दत सुरु आहे. या वर्षात झालेल्या कामाचा अहवाल सोबत जोडणेत आलेला आहे.

केंद्र शासनाने दिनांक २४ डिसेंबर २००१ चे असाधारण राजपत्रानुसार मोकाट कुत्र्यांमध्ये श्वान संतती नियमन शस्त्रक्रीया उपक्रम राबविणेत येत आहे. पशु उपचार केंद्राचे ठीकाणी पाळीव प्राण्याव्यतिरिक्त शेव्ळ्या, मेंढया यावर देखील उपचार करणेत येतात. त्याचप्रमाणे मानवी आरोग्याचे दृष्टीकोनातुन शहरातील घोड्यांची आवश्यक आरोग्य तपासणी आणि आवश्यक उपचार देखील करणेत येतात.

२) डॉग स्कॉड कामकाज :-

केंद्र शासन पुरस्कृत रेबीज प्रतिबंधक योजना पिंपरी चिंचवड शहरात कार्यरत आहे. महाराष्ट्र शासनाने पशुसंवर्धन खात्यामार्फत योजनेचे तांत्रिक कामकाज चालते. पशुधन विकास अधिकारी हे योजनेचे प्रमुख आहेत. रेबीज रोगाच्या घटना कमी करणे हा योजनेचा मुख्य उद्देश आहे. त्यादृष्टीने मोकाट कुत्र्यांची संख्या कमी करणे, पाळीव प्राण्यांना रेबीज प्रतिबंधक लसीकरण करणे, प्राण्यांना श्वानदंशोत्तर उपचार करणे इत्यादी कामकाज करण्यात येते. २००७-२००८ या वर्षात शासनाचे रेबीज प्रतिबंधकामार्फत अ) पकडलेल्या कुत्र्यांची संख्या ३७९८ ब) लसीकरण केलेल्या कुत्र्यांची संख्या - १२८३ क) शस्त्रक्रिया करुन सोडलेल्या कुत्र्यांची संख्या -१८१४ लसीकरण शिबिर - १९ स्वानदंशोपतर संख्या - ३३३ अशा प्रकारे कामकाज करण्यात आले आहे. तसेच पाळीव श्वानांना लसीकरण करुन "मुंबई प्रातिक महानगरपालिका अधिनियम १९४९" प्रकरण १४ नियम २२ (अ) सहकलम -३८६(१) श्वान परवाना व बिल्ला देणेत येतो. यासंदर्भात झालेल्या कामाची माहिती सोबत प्र-पत्र मध्ये देणेत आलेली आहे.

३) कोंडवाडा कामकाज :-

पिंपरी चिंचवड म.न.पा. हे जरी महानगर असले तरी पुर्वीपासुन शेतीपुरक असल्याने आणि पालिकेच्या परिसीमा भागावर अनेक गावे असुन त्यांचा म.न.पा. हद्दीत समाविष्ठ झालेले आहे. त्यामुळे शहरात पशुधनाची संख्या मोठ्या प्रमाणावर दिसुन येते. शहरातील रहदारीस अडथळा करणारी, सार्वजनिक ठिकाणी अस्वच्छता करणारी जनावरे, महापालिकेची उद्याने याठिकाणी उपद्रव करणारी जनावरे पथकामार्फत पकडून कोंडवाडयामार्फत अटकाव केली जातात. याकामी नेहरुनगर येथे म.न.पा.चा मध्यवर्ती कोंडवाडा कार्यरत आहे. ही जनावरे नियमानुसार दंड आकारुन संबंधित मालकाला परत करण्यात येतात. दहा दिवसांत जनावरे सोडून न नेल्यास त्यांचा महानगरपालिकेमार्फत

जाहीर लिलाव करण्यात येतो. किंवा अशी जनावरे पांजरपोळ संस्थांना/ प्राणी सेवाभावी संस्थांना नाममात्र शुल्क आकारुन देणेचे कार्यवाही चालु केली आहे. कोंडवाडा कामकाजाची माहिती सोबत प्रपत्र 'अ' मध्ये जोडणेत आलेली आहे.

-: भविष्यामध्ये करावयाच्या आवश्यक बाबी :-

१. शहराची बीफ/मांस यांची वाढती गरज लक्षात घेता योग्य ठिकाणी अत्याधुनिक कत्तलखाना प्रकल्प सुरु करणेचे दृष्टीने प्रयत्न चालु आहे.

२. लहान जनावरांचे मांस विक्रीचे प्रमाण शहरामध्ये जास्त असल्यामुळे प्रभागनिहाय लहान जनावरांचे कत्तलखाने बांधणेचे प्रस्तावित आहे.

३. बीफ/ मांस विक्रीसाठी सुसज्ज अशी मटन मार्केट शहराचे वेगवेगळ्या प्रभागात तयार करणे आवश्यक आहे. यासाठी आवश्यक जागा मिळणेकामी प्रस्तावित केले आहे.

४. मांस वाहतुकीची दैनंदिन अडचण विचारात घेता तसेच मांसाची प्रत चांगली राहण्याच्या दृष्टीने मुख्य बाजारांचे ठिकाणी मांस साठवणुकीकामी कोल्ड स्टोअरेज बांधणेचे प्रस्तावित केले आहे.

५. जनावरांचे कत्तलीनंतर निघणारे तदजन्य पदार्थ (उदा. हाडे,शिंगे,कातडी इ.) यापासुन निघणारे बाय-प्रॉडक्टस ची योग्य प्रकारे व्यवस्था, विल्हेवाट लावणेकामी स्वतंत्र प्रकल्प उभारणेचे प्रस्तावित केले आहे.

६. जनावरांचे कत्तलीनंतर वाहुन जाणारे रक्त खाजगी व्यवस्थायिकास गोळा करणेस देणे प्रस्तावित आहे. सध्या कत्तलीनंतर प्राप्त होणारे रक्त द्रवरुपी सांडपाण्याचाही प्रक्रिया केंद्रावर बी.ओ.डी. कमी करण्याचा ताण १० पटीने जास्त आहे. जेणेकरुन कत्तलखान्याच्या ठिकाणी द्रवरुप होणारे प्रदुषण कमी होऊ शकेल.

७. महापालिकेने नेमुन दिलेल्या वेळेव्यतिरिक्त अनेकदा निर्यातीकामी, लग्नकार्यानिमित्त तसेच ठराविक सणांचे दिवशी स्वतंत्रपणे जनावरे कत्तल करणेत येतात, अशा वेळी व्यवसायिकांकडून नेहमीपेक्षा जास्त कत्तलसेवा शुल्क आकारणेकामी सक्षम समितीपुढे प्रस्ताव मंजुरीसाठी ठेवण्याचे विचाराधिन आहे.

८. वेस्टची विल्हेवाट योग्य प्रकारे आणि तत्परतेने लावणेत यावी, तसेच मासांची प्रत चांगली रहावी याकरीता मुख्य मार्केटमध्ये कोंबड्यांसाठी आधुनिकधरतीचा ड्रेसिंग प्लांट बनविण्याचे प्रस्तावित आहे.

९. महापालिका क्षेत्रातील चिकनचे शॉप्स्मधुन मोठ्या प्रमाणावर दैनदिन निर्मित होणारे वेस्ट ज्यामुळे सर्वप्रकारचे प्रदुषण मानवी आरोग्यास अपायकारक ठरते. अशाप्रकारचे वेस्ट खाजगी व्यवसायिकांचे मार्फत वेळोवेळी तत्परतेने उचलणे आणि त्याची योग्य प्रकारे विल्हेवाट लावणे असे प्रस्तावित केले आहे.

१०. पुढील तीन वर्षात मोकाट कुत्र्यांची संख्या मर्यादित ठेवणेसाठी कुत्र्यांची शस्त्रक्रिया कामकाज मोठ्या प्रमाणावर करणेचे नियोजन केले आहे.

११. सोनोग्राफी मशिन तसेच अत्याधुनिक शस्त्रक्रिया साहित्य दवाखान्याचे वापराकरीता घेण्याचा प्रस्तावीत आहे.

-: विशेष झालेली कामे :-

१. सर्प उद्यानामध्ये विविध पक्षांवर व प्राण्यांवर उपचार करणेत आले.

२. ओरल रेबिज व्हॅक्सिनच्या संशोधनाचेकामी खाजगी स्वयं:सेवी संस्था व इंटरवेट कंपनी यांना तांत्रिक मदत.

३. मनपा हद्दीमधील समाविष्ट गावांमध्ये गायी, म्हैस, बैल, शेळ्या इत्यादी जनावरांना रोगप्रतिबंधात्मक लसीकरण केले.

४. जागतिक पर्यावरण दिनानिमित्त बहिणाबाई चौधरी प्राणी संग्रहालय या ठीकाणी विद्यार्थ्यांना केलेले मार्गदर्शन.

५. विविध प्रकारच्या प्राण्यांचा व पक्षांचा अण्णासाहेब मगर स्टेडियम येथे नागरीकांकरीता भरविण्यात आलेला प्रदर्शनिय मेळावा.

६. पाळीव प्राण्यांचे परवाना पत्रकांवर ओळख निश्चिती होणेकरीता बिल्ला देणेऐवजी परवाना आणि लसीकरण पत्रकावर संबंधित जनावरांचा फोटो लावणे आवश्यक / बंधनकारक केले आहे.

७. शहरातील मांस विक्री दुकानाचे परवाना देण्याचे कामाची अंमलबजावणी चालु आहे. शहरातील १३६ मांस विक्री करणाऱ्या दुकानांना आतापर्यंत परवाने देणेत आले आहेत.

८. सी.आय.डी. पथकातील कार्यरत श्वानांचे प्रशिक्षकांना विभागामार्फत करणेत आलेले विशेष मार्गदर्शन.

९. महानगरपालिका हद्दीमधील पाळलेल्या घोड्यांचे आणि गाढवांचे रक्तगट गोळा करून ग्लांयडर्स रोगाचे तपासणी शासनाचे प्रयोगशाळेकडे पाठविणेत आले. ग्लांयडर्स बाधीत आढळलेल्या जनावरांची पशुसंवर्धन खात्याकडील प्राप्त सुचना नुसार विल्हेवाट लावण्यात आली. ग्लांयडर्स हा

रोग अश्वप्रजातील सर्व प्राण्यांचे दृष्टीने महत्वाचा आहे. तसेच बाधित जनावरांचे संपर्कात राहिल्यामुळे माणसांना देखील या पासुन आजार उद्‌भवु शकतो. त्यामुळे या रोगास मानवी आरोग्याच्या दृष्टीने विशेष महत्व आहे. तीन महिने कालावधीनंतर पुनश्च: या रोगासाठी रक्त जलांची द्वितीय तपासणी केली असता कुठलेही रक्तजल नमुने प्रयोग शाळा चाचणीमध्ये बाधीत आढळले नाही, तथापि पशु संवर्धन खात्याचे मार्गदर्शनानुसार या रोगासंदर्भात प्रतिवर्षी रक्तजल नमुने प्रयोगशालेकडे पाठविण्याचे प्रयोजन आहे. जनावरांची खानेसुमारीनुसार रोगासाठी अबाधित आढळलेल्या आणि निरोगी जनावरांना पालिकेमार्फत पंजीकरण करण्याचे प्रस्तावित आहे.

१०. बर्ड फ्लु म्हणजेच एन्टीए ('एव्हीयन ईनफ्लुयेंझस'). हा कोंबड्यांतील आजार देशातील काही भागामध्ये आढळल्यामुळे पालिका हद्दीमधील दुकानांमध्ये, मांस विक्री कारणास्तव आलेल्या कोंबड्यांची तसेच दुकानांची विशेष तपासणी मोहिम विभागामार्फत राबविणेत आली होती. बर्ड फ्लु हा रोग मानवी आरोग्याचे व पर्यावरणाचे दृष्टीने महत्वाचा आहे.

पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका हद्दीतील पशु वैद्यकिय कामकाजाची माहिती दर्शविणारा तक्ता (प्रपत्र 'अ')

अ.क्र	कामकाजाचा तपशिल	२००५-२००६	२००६-२००७	२००७-२००८
अ)	कत्तलखाना कामकाज			
	१) एकुण कत्तल केलेली जनावरे	९२७१	९३४५	८,९७२
	२) जमा कत्तल सेवा शुल्क	१,८५,४२०/-	१,८६,९००/-	१,७९,४४०
ब)	मोकाट गुरे, कुत्री आणि कोंडवाडा कामकाज			
	१) कोंडवाड्यात अटकाव केलेली जनावरांची संख्या	३८६	४२१	३११
	२) कोंडवाड्यातुन सोडणेत आलेल्या जनावरांची संख्या	३५३	३८२	२८९

	३) लिलाव करणेत आलेल्या जनावरांची संख्या	२५	२९	२२
	४) दंड, खावटी, अनामत, वसुल, शुल्क र रु	२४,१०३/-	२२,०५०/-	१६,४४४
	५) लिलावापोटी वसुल शुल्क र रु	२०,७००/-	२६,९८०/-	१७,०००
	६) खावटीपोटी झालेला खर्च र रु	४९४९/-	१५,१४०/-	+
	७) पकडणेत आलेली एकुण कुत्री	४३४७	३८६३	३८७३
क)	पशुबाह्य रुग्ण विभाग कामकाज			
	१) औषधे व उपचार केलेल्या केसेस	५१९२	३९६७	६७०३
	२) लसीकरण केलेल्या केसेस			
	अ) रेबीज	११११	१०९८	१६४९
	ब) इतर		११७५	३७२
	एकुण	**११११**	**१०९८**	**१६४९**
	३) शस्त्रक्रिया केलेल्या केसेस			
	अ) लहान	१३	८४	२१०
	ब) मोठ्या	५७	१३७	१०२
	एकुण	**९०**	**२२१**	**३१२**
	४) केसपेपर जमा शुल्क र रु	५१,९२०/-	५७,०३०/-	१,३४,७२०/-
	५) श्वान परवाना / बिल्ला वितरण	२०१	२२६	१९२
	६) श्वान परवाना जमा शुल्क र रु	१७,७९५/-	१६,५०५/-	१४४१५/-
ड)	मांस विक्री			
	१) दुकानांना दिलेल्या परवान्यांची संख्या	--	--	१३६
	२) नुतनीकरण संख्या	--	--	४१
	३) एकुण जमा शुल्क	**--**	**--**	**३२५००/-**

+ कोंडवाड्यातील मोकाट जनावरांना उद्यान विभागाकडुन गवत हा चारा म्हणुन देण्यात येतो.

पशुबाह्य रुग्ण विभाग (पिंपरी व प्राधिकरण)

१ एप्रिल २००६ ते ३१ मार्च २००७ व १ एप्रिल २००७ ते ३१ मार्च २००८

अ क्र	माहे	सन	(अ) रेबीज लसीकरण	(ब) औषधोपचार केसेस	(क) शस्त्रक्रिया		एकुण शस्त्रक्रिया
					लहान	मोठ्या	
१	एप्रिल	२००६	८४	२६४	४	७	११
		२००७	१३०	३२१	१३	११	२४
२	मे	२००६	१०५	३१०	५	९	१४
		२००७	१२०	२९७	१३	०७	२०
३	जुन	२००६	१८९	५७४	९	१६	२५
		२००७	१२०	३९४	१२	०८	२०
४	जुलै	२००६	९२	२९७	४	११	१५
		२००७	८५	४०५	१६	११	२७
५	ऑगस्ट	२००६	९६	२८४	६	११	१७
		२००७	८५	३५९	१६	०७	२३
६	सप्टेंबर	२००६	१००	३२२	८	१५	२३
		२००७	९१	३६५	१३	०६	१९
७	ऑक्टोंबर	२००६	७८	३६४	४	९	१३
		२००७	८९	४३७	२६	११	३७
८	नोव्हेंबर	२००६	७७	३१०	१४	७	२१
		२००७	९२	३९१	२४	०६	३०
९	डिसेंबर	२००६	६१	३८५	८	१६	२४
		२००७	९८	२९५	२१	०७	२८
१०	जानेवारी	२००७	१००	३३४	९	१३	२२
		२००८	१११	४९९	१८	११	२९
११	फेब्रुवारी	२००७	८७	३४६	७	११	१८
		२००८	१३१	४०९	२१	०९	३०
१२	मार्च	२००७	१०६	३४६	६	१२	१८
		२००८	१२५	४३८	१७	०८	२५
	एकुण	२००६-०७	११७५	४१३६	८४	१३७	२२१
		२००७-०८	१२७७	४६१०	२१०	१०२	३१२

१ एप्रिल २००६ ते ३१ मार्च २००७व १ एप्रिल २००७ ते ३१ मार्च २००८ अखेर श्वांनपरवाना व बिल्ला महिनावार गोषवारा

अ क्र	महिना	सन	नविन	नुतनीकरण	एकुण रक्कम रुपये
१	एप्रिल	२००६	१२	११	१५१०/-
		२००७	१६	०६	१५००/-
२	मे	२००६	६२	०६	५०७०/-
		२००७	१७	०५	१८१५/-
३	जुन	२००६	१७	०४	१५१५/-
		२००७	३१	०७	२८६५/-
४	जुलै	२००६	१७	०६	१६३५/-
		२००७	१२	०७	१३२०/-
५	ऑगस्ट	२००६	०९+ १ नविन बिल्ला	०४	१०९०/-
		२००७	१२	०३	१०८०/-
६	सप्टेंबर	२००६	१२	०२	१०८०/-
		२००७	६	०२	५७०/-
७	ऑक्टोंबर	२००६	०	०	०
		२००७	३१	०४	२६८५/-
८	नोव्हेंबर	२००६	०	०७	४२०/-
		२००७	०७	०	५२५/-
९	डिसेंबर	२००६	१७	०२	१३९५/-
		२००७	०५	०१	४३५/-
१०	जानेवारी	२००७	१९	०३	१६६५/-
		२००८	०८	०३	९६०/-
११	फेब्रुवारी	२००७	१५	-	११२५/-
		२००८	०८	०१	६६०/-
१२	मार्च	२००७	०	०	०
		२००८	०	०	०
	एकुण	**२००६-०७**	१८० + १ नविन बिल्ला	४५	**१६,५०५/-**
		२००७-०८	१५३	३९	**१४,४१५/-**

१ एप्रिल २००६ ते ३१ मार्च २००७व १ एप्रिल २००७ ते ३१ मार्च २००८ अखेर

कत्तलखान्याचा महिनावार गोषवारा

अ क्र	माहे	माहे	बैल	म्हैस	रेडा	एकुण जनावरे	वसूल रक्कम
१	एप्रिल	२००६	४६५	२५१	१२९	८४५	१६९००/-
		२००७	२६४	३६२	१०७	७३३	१४६६०/-
२	मे	२००६	४२५	२६४	१२६	८१५	१६३००/-
		२००७	३६५	२६८	८५	७१८	१४३६०/-
३	जुन	२००६	४२०	२५०	१४३	८१३	१६२६०/-
		२००७	३५६	२३८	९८	६९२	१३८४०/-
४	जुलै	२००६	३९०	२९५	१०२	७८७	१५७४०/-
		२००७	३१०	३३७	९९	७४६	१४९२०/-
५	ऑगस्ट	२००६	३१६	३१२	९९	७२७	१४५४०/-
		२००७	३०६	३४१	९५	७४२	१४८४०/-
६	सप्टेंबर	२००६	३९४	३००	८२	७७६	१५५२०/-
		२००७	३३०	३४०	७२	७४२	१४८४०/-
७	ऑक्टोंबर	२००६	३५०	३७५	११९	८४४	१६८८०/-
		२००७	३००	३०९	४९	६५८	१३१६०/-
८	नोव्हेंबर	२००६	३४७	२३१	१७१	७४९	१४९८०/-
		२००७	३५५	३०८	४१	७०४	१४०८०/-
९	डिसेंबर	२००६	३३३	२४२	१९४	७६९	१५३८०/-
		२००७	५५६	२६९	४१	८६६	१७३२०/-
१०	जानेवारी	२००७	४०१	२८८	११२	८०१	१६०२०/-
		२००८	४०४	३२५	३३	७६२	१५२४०/-
११	फेब्रुवारी	२००७	१३७	३४१	१५३	६३१	१२६२०/-
		२००८	३५९	३९६	२६	७८१	१५६२०/-
१२	मार्च	२००७	१४८	४६९	१७१	७८८	१५७६०/-
		२००८	३५५	४३०	४३	८२८	१६५६०/-
	एकुण	२००६-०७	४१२६	३६१८	१६०१	९३४५	१८६९००/-
		२००७-०८	४२६०	३९२३	७८९	८९७२	१७९४४०/-

१ एप्रिल २००६ ते ३१ मार्च २००७व १ एप्रिल २००७ते ३१ मार्च २००८ अखेर

मृत जनावरांचा महिनावार गोषवारा

अ क्र	माहे	सन	गायवर्ग	म्हैसवर्ग	इतर	एकुण
१	एप्रिल	२००६	१४	६	५	२५
		२००७	१५	१०	११	३६
२	मे	२००६	११	९	१	२१
		२००७	१४	०३	०४	२१
३	जुन	२००६	०९	१६	६	३१
		२००७	१६	०८	१०	३४
४	जुलै	२००६	२१	१८	१२	५१
		२००७	१२	१५	०९	३६
५	ऑगस्ट	२००६	१९	२३	११	५३
		२००७	०७	०९	०७	२३
६	सप्टेंबर	२००६	२१	१५	०६	४२
		२००७	१४	१४	०१	२९
७	ऑक्टोंबर	२००६	१२	११	०१	२४
		२००७	०७	१०	०२	१९
८	नोव्हेंबर	२००६	१२	११	०४	२७
		२००७	०९	०८	०६	२३
९	डिसेंबर	२००६	१७	१२	०७	३६
		२००७	०७	१४	०२	२३
१०	जानेवारी	२००७	१०	०६	०२	१८
		२००८	१२	०९	०४	२५
११	फेब्रुवारी	२००७	०८	०६	१०	२४
		२००८	०७	१०	०३	२०
१२	मार्च	२००७	१३	०९	-	२२
		२००८	०९	०६	०६	२१
	एकुण	**२००६-२००७**	**१६७**	**१४२**	**६५**	**३७४**
		२००७-२००८	**१२९**	**११६**	**६५**	**३१०**

१ एप्रिल २००६ ते ३१ मार्च २००७व १ एप्रिल २००७ ते ३१ मार्च २००८अखेर

कोंडवाडा कामाचा महिनावार गोषवारा

अ क्र	माहे	सन	धरलेल्या जनावरांची संख्या	दंड (र.रु.)	खावटी (र.रु.)	अनामत (र.रु.)	एकुण (र.रु.)	लिलाव (र.रु.)
१	एप्रिल	२००६	-	-	-	-	-	-
		२००७	४८	१०४/-	११६०/-	४९५/-	१७५९/-	-
२	मे	२००६	२	२०/-	२००/-	३०/-	२५०/-	-
		२००७	३७	२१८/-	२३६०/-	६८५/-	३२६३/-	५२२०/-
३	जुन	२००६	३२	९८/-	१३००/-	४६५/-	१८६३/-	-
		२००७	२९	४६/-	६३०/-	३२५/-	१००१/-	-
४	जुलै	२००६	७१	१७८/-	२१३०/-	९१५/-	३२२३/-	-
		२००७	५५	२०२/-	२२६०/-	८०५/-	३२६७/-	-
५	ऑगस्ट	२००६	५०	१३४	१५३०/-	७१५/-	२३७९/-	५७८०/-
		२००७	१८	३०/-	३७०/-	२२५/-	६२५/-	४१६०/-
६	सप्टेंबर	२००६	६६	१८२/-	२५००/-	७५०/-	३४३२/-	-
		२००७	२८	५२/-	७००/-	३९०/-	११४२/-	-
७	ऑक्टोंबर	२००६	३४	१७०/-	२०७०/-	४९५/-	२७३५/-	३६८०/-
		२००७	४७	९९/-	१०५०/-	६९०/-	१८३९/-	२२००/-
८	नोव्हेंबर	२००६	८९	२५५/-	३२२०/-	१०९५/-	४५७०/-	-
		२००७	-	४०/-	४००/-	१५/-	४५५/-	-
९	डिसेंबर	२००६	६	१२/-	१९०/-	९०/-	२९२/-	११९८०/-
		२००७	२	२/-	३०/-	१५/-	४७/-	४१५०/
१०	जानेवारी	२००७	३४	९७/-	११२०/-	६१५/-	१८३२/-	१७६०/-
		२००८	१३	२६/-	२५०/-	१८०/-	४५६/-	२०८०/-
११	फेब्रुवारी	२००७	२६	७२/-	७६०/-	४२०/-	१२५२/-	१६२०/-
		२००८	१५	७६/-	९८०/-	२७०/-	१३२६	-
१२	मार्च	२००७	११	१२/-	१२०/-	९०/-	२२२/-	२१६०/-
		२००८	१९	५०/-	९६०/-	२५५/-	१२६५/-	-
	एकुण	२००६-०७	**४२१**	**१२३०/-**	**१५१४०/-**	**५६८०/-**	**२२०५०/-**	**२६९८०/-**
		२००७-०८	**३११**	**९४५/**	**११,१५०/-**	**४३५०/-**	**१६४४५/-**	**१७८१०/-**

पशुवैद्यकिय विभागाकडे कार्यरत असणा-या पदांबाबतची माहिती खालीलप्रमाणे आहे.

अ क्र	पदनाम	वर्ग	एकुण
१	पशुवैद्यकिय अधिकारी	२	०१
२	आरोग्य निरीक्षक	३	०१
३	लाईव्हस्टॉक सुपरवायझर	३	०२
४	लिपिक	३	०१
५	वाहन चालक	३	०४
६	मजुर	४	०४
७	रखवालदार	४	०१
८	सफाई सेवक	४	०२
९	स्प्रे कुली	४	०१
१०	डॉग व पिग स्कॉड कुली	४	१३
११	कचरा कुली	४	०२
१२	गटर कुली	४	०७
	एकुण		३९

बहिणाबाई चौधरी प्राणी संग्राहालय मधील पक्षी, Reptiles ची माहिती दर्शविणारा तक्ता

Sr.No	Common Name	Scientific Name	२००५-२००६				२००६-२००७				२००७ -२००८			
			M	F	U	T	M	F	U	T	M	F	U	T
			(A) BIRDS											
1	**Budgerigar**	*Melopsittacus undulatus*	8	8	4	20	10	10	0	20	10	10	4	24
2	**Red Fronted Conure**	*Aratinga wagleri*	1	1	0	2	1	1	0	2	0	0	0	0
3	**Silver Pheasant**	*Lophura Mycthemera*	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0

4	**African Grey Parrot**	*Psittacus erithacus*	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
5	**Cockatiel**	*Nimphicus Hollandicus*	7	7	0	14	6	6	0	12	5	5	2	12
6	**Ring Neck Pheasant**	*Phasianus colchicus*	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
7	**Indian Peafowl**	*Pava cristatus*	6	7	2	15	6	7	2	15	5	7	2	14
8	**Roseringed Parakeet**	*Psittacula krameri*	2	3	0	5	2	3	0	5	2	3	0	5
9	**Mottled wood Owl**	*Strix ocellata*	1	1	0	2	1	1	0	2	1	1	0	2
10	**White Eyed Buzzard**	*Butaster teesa*	1	1	0	2	1	1	0	2	1	1	0	2
11	**Spotbill Duck**	*Anas poecilorhyncha*	2	2	1	5	2	2	1	5	2	2	1	5
12	**Purple Moorhen**	*Porphyrio porphyrio*	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0
13	**Shikra**	*Accipiter badius*	0	0	3	3	0	0	3	3	0	0	3	3
14	**Born Owl**	*Tuto Alba*	1	1	0	2	1	1	0	2	1	1	2	4
15	**Pariah kite**	*milvu Migram*	0	0	3	3	0	0	3	3	0	0	4	4
16	**Lesser Whistling Teal**	*Tyto alba*	0	0	2	2	0	0	2	2	0	0	0	0
17	**Grey Heron**	*Ardea Cinerea*	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
	Total		**31**	**32**	**16**	**79**	**31**	**32**	**12**	**75**	**27**	**30**	**20**	**77**
(B) MAMMALS														
1	Malabar Giant Squirrel	*Ratufa indica*	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0
2	Panther	*Panther pardus*	2	2	0	4	2	2	0	4	2	2	0	4
3	Bonnet Macaque	*Macaca radiata*	4	2	0	6	4	2	0	6	3	3	0	6
4	Rhesus Macaque	*Macaca mulata*	1	1	0	2	1	1	0	2	2	1	0	3

Sr.No	Common Name	Scientific Name	२००५-२००६				२००६-२००७				२००७ -२००८			
			M	**F**	**U**	**T**	**M**	**F**	**U**	**T**	**M**	**F**	**U**	**T**
		(B) MAMMALS												
5	Common Langur	*Presbytis entellus*	1	1	0	2	1	1	0	2	0	0	0	0
6	Pangolin	*Manis Crassicaudata*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Total		**9**	**6**	**0**	**15**	**9**	**6**	**0**	**15**	**7**	**6**	**0**	**13**
		(C) REPTILES												
1	King Cobra	*Ophiophagus hunnah*	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1
2	Common Cobra	*Naja n. naja*	2	2	1	5	2	2	1	5	2	2	1	5
3	Russell's Viper	*Vipera russelli*	2	2	0	4	2	2	0	4	2	2	0	4
4	Common Krait	*Bungarus caerulius*	1	1	0	2	1	1	0	2	1	1	0	2
5	Indian Python	*Python molurus*	1	1	0	2	1	1	0	2	1	1	0	2
6	Dhaman	*Ptyas mucosus*	2	3	0	5	2	3	0	5	2	3	0	5
7	Checkered Keelback	*Xenochrophis piscator*	6	6	0	12	5	5	0	10	5	5	0	10
8	Trinket	*Elaphe helena*	1	2	0	3	1	2	0	3	1	2	0	3
9	Sand Boa	*Eryx conicus*	1	2	1	4	1	2	1	4	1	2	1	4
10	Earth Boa	*Eryx johni*	1	0	0	1	1	1	0	2	1	1	0	2
11	Racer	*Argerogena fasciolatus*	1	1	0	2	1	1	0	2	1	1	0	2
12	Wolf Snake	*Lycodon aulicus*	1	1	0	2	1	1	0	2	1	1	0	2
13	Grass Snake	*Macropisthodon plumbicolor*	1	1	0	2	1	1	0	2	1	1	0	2
14	Starred Tortoise	*Geochelone elegans*	3	4	0	7	3	4	0	7	3	4	0	7
15	Marsh Crocodile	*Crocodylus palustris*	1	1	1	3	1	1	1	3	1	1	1	3
16	Wall's Sind Krait	*Bungarus sindanus walli*	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2
	Total		**25**	**29**	**3**	**57**	**24**	**29**	**3**	**56**	**24**	**29**	**3**	**56**

टिप :- M :- Male F :- Female U :- Unknown T :- Total

पक्षांची यादी

प्रपत्र 'अ'

SR.NO.	COMMONLY OCCURING BIRDS	साधारण आढळणारे पक्षी
१	Little Blue Kingfisher	खंडया
२	White Breasted Kingfisher	किलकिला
३	Red Wattled Lapwing	टिटवी
४	House Sparrow	चिमणी
५	Common Crow	कावळा
६	Jungle Grow	डोमकावळा
७	Little Green Bee Eater	वेडा राघू
८	Common Myna	साळुंकी
९	Brahmini Myna	ब्राम्हणी मैना
१०	Red Vented Bulbul	लाकबुडया बुलबुल
११	Large Gray Babbler	सातभाई
१२	Pied Wagtail	थोरला धोबी
१३	White Breasted Waterhen	पाणकोंबडी
१४	Blue Rock Pigeon	कबुतर /पारवा
१५	Indian Robin	चिरक
१६	Magpie Robin	दयाळ
१७	Crow Pheasant	भारव्दाज
१८	Pariah Kite	घार
१९	Little Brown Dove	होला
२०	Cattle Egret	गाय बगळा
२१	Little Egret	पिसारी बगळा
२२	Pond Heron	भुरा बगळा (वंचक)
२३	Rose Ringed Parakeet	पोपट
२४	Koel	कोकीळा
२५	Dabchick	टुबुकली /पाणडूबी
२६	Spot Billed Duck	प्लवा बदक

२७	Coot	चांदवा
२८	Shikra	शिक्रा
२९	House Swift	पाकोळी
३०	Little Cormorant	पाणकावळा
३१	Black Winged kite	कापशी
३२	Rock Bush Quaid	लावरी
३३	Grey Partridge	तितर
३४	Black Winged Stilt	शेकाट्या
३५	Yellow Watted Lapwing	माळ टिटवी
३६	River Tern	नदी सुरच
३७	Ring Dove	होला
३८	Spotter Owlet	पिंगळा
३९	Hoopoe	हुद हुद
४२	Black Drongo	कोतवाल
४१	Jungle Myna	साळुंकी
४२	White Throated Fantail flycatcher	नाचरा
४३	White Browed Fantail flycatcher	नाचरा
४४	Ashy prinia	राखी वट वट्या
४५	Tailor Bird	शिंपी
४६	Grey Tit	---
४७	Purple Sun bird	शिंजीर
४८	Purple Rumped Sunbird	शिंजीर
४९	Baya Weaver	सुगरण
५०	Spotter Munia	ठिपकेवाली मुनिया
५१	Black headed Muania	मुनिया
५२	Wire Tailed Swallow	तारवाली भिंगरी
५३	Grey Heron	राखी बगळा

पक्षांची यादी

प्रपत्र 'ब'

Sr.No.	OCCASSIONALLY OCCURING BIRDS	क्वचित आढळणारे पक्षी
१	Large Carmorant	मोठा पाणकावळा
२	Spotted Sand Piper	ठिपकेवाला तुतारी
३	Common Swallow	भिंगरी
४	Pied Bush Chat	कवडी गप्पीदास
५	Black Red Start	थिरथिरा
६	Red Munia	लाल मुनिया
७	Dusky Reed Warbler	पाणकाठया बटबटया
८	Iora	सुभंग
९	Golden Oriole	हळदया
१०	Crimson Breasted Barbet	तांबट
११	Common Grey Hornbill	धनेश
१२	Crested Serpant Eagle	सापमार गरूड
१३	Painted Partridge	तुषार तित्तर
१४	Grey Partridge	राखी तित्तर (चित्तुर)
१५	Crested Lark	तुरेवाला चंडोल
१६	Paddyfield Pipit	चरचरी
१७	Glossy lbis	शराटी
१८	Intermediate Egret	बगळा
१९	Painted stork	चित्र बलाक
२०	Grey shrike	खाटीक

Sr.No.	OCCASSIONALLY OCCURING BIRDS	क्वचित आढळणारे पक्षी
२१	Egyptian Vulture	पांढरे गिधाड
२२	Common Sandpiper	तुतारी
२३	Alexandrine Parakeet	सिकंदर पोपट
२४	Barn Owl	गव्हाणी घुबड
२५	Rufous Backed Shrike	खाटीक
२६	Gray shrike	राखी खाटीक
२७	Iora	सुभग
२८	Red Whiskered Bulbul	शिपाई बुलबुल
२९	Franklin's primila	फ्रॅंकलिनचावटवट्या
३०	White Eye	चष्मेवाला
३१	Stone Chat	गप्पीदास
३२	Tick ells flower pecker	फुलटोच्या

पक्षांची यादी

प्रपत्र 'क'

Sr.No.	MIGRATORY BIRDS	स्थलांतरित पक्षी
१	Brahminy Duck	ब्राम्हणी बदक
२	Lesser Whistiling Teal	मराळ
३	Northern Pintail	तलवार बदक
४	Black Winged Stilt	शेकाट्या
५	Pheasant Tail jacana	पाणपिपोळी, कमळतरी
६	Common Teal	--
७	Shoveller	चापटा
८	Coot	चांदवा
९	Little stint	छोटा स्टिंट
१०	Wood sand piper	तुतारी
११	Indian Roller	निलकंठ
१२	Yellow Wagtail	पिवळा परीट
१३	Grey Wagtail	करडा परिट

पक्षांची यादी

प्रपत्र - 'ड'

Sr.No.	REGULARLY OCCURING BIRDS	नेहमी आढळणारे पक्षी
१	Night Heron	रात बगळा
२	Open Biller stork	उघड्या चोचीचा करकोचा
३	Whiteobis	कुडल्या
४	White Eyed Buzzard	तीसा
५	Honey Burrard	--
६	Besra Sparrow hawk	--
७	Creasted serpant Eagle	सर्प गरूड
८	White Backed Vulture	गिधाड
९	Long Billed vulture	गिधाड
१०	Kestrel	खारुची
११	Indian Peafowl	मोर
१२	Purple Moorhen	जांभळी पाणकोंबडी
१३	Indian Moorhen	पाणकोंबडी
१४	Pheasant Tailed Jacana	कमलपक्षी
१५	Indian Courser	धाविक
१६	Plum Headed Parakeet	पोपट
१७	Brain fever Bird	पावश्या
१८	Great Horned owl	शृंगी घुबड
१९	Indian Nightjarstier	रातवा
२०	Pied Kingfisher	शवल मिनीरंग
२१	Indian Grey Horn Bill	शिंग चोचा
२२	Marhatta Woodpecker	सुतार पक्षी
२३	Small minivet	छोटा निखारा
२४	Paradise Flycatcher	पान पाखरू
२५	Black Red start	तुडतुड्या
२६	Great Pied Wagtail	मोठा परिट
२७	Creasted Bunting	--

पक्षांची यादी

प्रपत्र -' इ '

Sr.No.	UNCOMMON BIRDS	असाधारण आढळणारे पक्षी
१	Steppe Eagle	गरूड
२	Marsh Harrier	--
३	Pale harrier	--
४	Rufous Winged Bush lark	चांडोल
५	Plain Warbler	वटवट्या
६	White Necked Stork	कांडेसार
७	Dusty rag Martin	पाकोळी
८	Silver bill	चंदेरी मुनिया
९	Black bis	कुदळ्या
१०	Tawny agle	गरूड
११	Rutyous ailed lark	चांडोल
१२	Red Rumped swallow	भिंगरी

पक्षांची यादी

प्रपत्र - 'एफ'

Sr.No.	SEASONALLY COMMON BIRDS	मोसम / हंगाम नुसार आढळणारे पक्षी
१	Black Bellied finch lark	डोंबारी
२	Oriental skylark	चांडोल
३	Wire tailed Swallow	तारवाली भिंगरी
४	White wagtail	पांढरा परीट

पक्षांची यादी

प्रपत्र - जी

Sr.No.	VIGRANT BIRDS	ताकदवान / बलवान पक्षी
१	Black Eagle	कृष्ण गरूड

प्राणी संग्रहालयाला भेट देणाऱ्यांच्या संख्येचा माहिती तक्ता

वर्षे	मोठी माणसे	लहान मुले / मुली	एकुण
२००५ - २००६	१,१५,२५५	६०,४५०	१,७५,७०६
२००६ - २००७	१,२८,४९४	५१,०८७	१,७९,५८१
२००७ - २००८	१,४५,६९२	५२,९०९	१,९८,६०१

प्राणी संग्रहालयाला भेट देणाऱ्यांकडुन जमा झालेल्या शुल्काचा माहिती तक्ता

अ.क्र	वर्षे	एकुण जमा शुल्क
१	२००५ - २००६	र.रू. २,९०,९६०/-
२	२००६ - २००७	र.रू. ३,०८,०७५/-
३	२००७ - २००८	र.रू. ३,४४,२९३/-

मृत्यु झालेल्या प्राण्यांची संक्षिप्त माहिती

अ.क्र	प्राणी / पक्षाचे नाव	शास्त्रीय नाव	लिंग	मृत्यु दिनांक	कारण
१.	इंडियन पीआऊल	*Pavo cristatus*	पुरूष	१३/०८/०६	आतडे हेमोरायगी (Intenstial Hemorrhage)
२.	रस्सल व्हाईपर	*Vipera russelli*	पुरूष	३०/११/०६	सुडोमोनियस बॅक्टेरियल इनफेक्शन (Bacterial infection by *Pseudomonos*)
३.	धामण	*Ptyas mucosus*	पुरूष	२२/०१/०७	उष्माघात (Heat Stroke)

प्राणी संग्रालयात असणाऱ्या प्राणी , पक्षांची आकडेवारी

प्राणी / पक्षांचे नाव	मार्च २००७ पर्यंतची आकडेवारी	जन्म	मिळवलेले / ताब्यात घेतलेले	मृत्यु	विल्हेवाट	मार्च २००८ पर्यंतची आकडेवारी
सस्तन	१४	००	००	००	०१	१३
पक्षी	७२	०६	०५	०१	०५	७७
सरपटणारे	५६	०६	१२	०४	१८	५२
एकुण	१४२	१२	१७	०५	२४	१४२

१८ वी पंचवार्षिक पशुधन कृषी अवजारे व मत्स्य व्यवसाय गणना - २००७

कुटुंब संख्या व एकुण पशुधन

अ.क्र.	वर्गीकरण	संख्या
१	भटक्या गाई	१२२
२	पाळीव गाईंची संख्या	३८२१
३	एकुण गाय वर्ग	३९४३
४	भटक्या म्हशी	०८
५	पाळीव म्हशी	५१३६
६	एकुण म्हैस वर्ग	५१४४
७	एकुण शेळ्या	१८४९
८	एकुण मेंढ्या	१३६
९	पाळीव कुत्री	६४०६
१०	मोकाट कुत्री	१०९६१
११	एकुण कुत्री	१७३६७
१२	डुकरे	२५५
१३	ससे	१६
१४	कोंबड्या	४५४१
१५	एकुण कुकुट व कुकुटादी पक्षी	४८३६
१६	उंट	-१०
१७	गाढव	१०५
१८	घोडे	१०३
१९	एकुण पशुधन संख्या	११४५५
	एकुण कुटुंब संख्या	**२८७४१४**